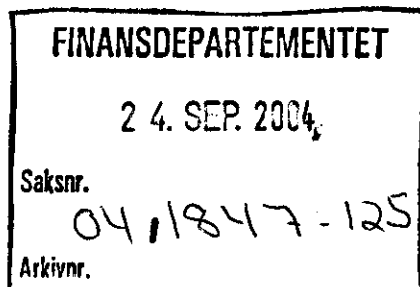

HERØY KOMMUNE

FELLESSEKRETARIATET

Dato: 21.09.04
Journal: 2004/000620
Arkiv: 203-&13
Vår ref.: ENR
Dykkar ref.:
Dykkar brev av:

Finansdepartementet, Skattelovavdelingen,

postboks 8008 Dep.,
0030 OSLO

K-SAK 111/04. NOU 2004:12. BETRE SKATTEOPPKREVJING. HØYRINGSUTTALE.

Vedlagt følger:

- saksutgreiing og protokoll i K-sak 111/04.

Herøy kommunestyre (1515) handsama saka i møte 16.09.04 og gjorde slikt samrøystes vedtak:

- "1. Herøy kommunestyre rår til at skatteoppgåvene som er omhandla i NOU 2004:12 framleis skal bli utført av kommunane. Kommunestyret kan ikkje sjå at ei statleggjing av oppgåvene vil gje meir kostnadseffektive løysingar og betre innfordringsresultat enn det kommunane oppnår i dag. Erfaringane ein har med skatteinnkrevjing som ei kommunal oppgåve er positive. Bl.a. med omsyn til innbyggjarane sin rettstryggleik, skatteinnkrevjinga si brukarvennlegheit, ivaretaking av lokaldemokratiet gjennom innsyn og kontroll av folkevalde og stor løysingsgrad for innfordring av skattekrav gjer at kommunestyret i Herøy framleis ynskjer at skatteinnkrevjinga skal vere ei kommunal oppgåve.**
- 2. Ulempene ved statleggjing av skatteinnkrevjinga er større enn fordelane. Dette gjeld både for kommunane og innbyggjarane. Fordelane ved endring vil ein oppnå gjennom interkommunalt samarbeid som er ei betre løysing enn at staten overtek oppgåvene.**
- 3. Staten bør i denne prosessen sjå kommunane som talerøyr for innbyggjarane. Herøy kommunestyre føreset at staten lyttar til lokalnivået og brukarane sitt beste i den vidare handsaminga av denne saka."**

Else Nordstrand Reite
e.f.

Kopi:
Skatteavdelinga, her

Saksframlegg for Formannskapet

196/04 NOU 2004:12 - BETRE SKATTEOPPKREVJING - HØYRINGSUTTALE

Sakshandsam Geir Egil Olsen - ØKO

ar:

Dato: 02.09.2004

Arkivref.: 2004/000620-3 / 203-&13

Utval	Møte- dato	Utv- saksnr.	Beh.- status	Avgjerande organ
Formannskapet Kommunestyret	08.09.2004 -	196/04 -	- -	Nei Ja

(Status: SK=Sakliste sendt, BE=Ferdig handsama, UT=Utsett, TB=Tilbakeført til forrige utval)

Melding vert sendt til:

-partar i saka - Finansdepartementet, Skattelovavdelingen, postboks 8008 Dep., 0030 OSLO
-andre

Dokument vedlagt saka:

- Høring om skatteoppkreverutvalgets utredning datert 18.06.2004
- Høringsuttalelse - Skatteoppkreverutvalgets utredning - NOU 2004:12. Bedre Skatteoppkreving.
Høringsuttale frå KS datert 20.08.2004.

Andre dokument i saka:

- NOU 2004:12 Bedre Skatteoppkreving
- Høring på skatteoppkreverutvalgets utredning - NOU 2004:12 - Fortsatt kommunal skatteinnkreving - ikke statliggjøring. Brev frå KS til datert 02.07.2004.

Framlegg frå rådmannen:

1. Herøy kommunestyre rår til at skatteoppgåvene som er omhandla i NOU 2004:12 framleis skal bli utført av kommunane. Kommunestyret kan ikkje sjå at ei statleggjering av oppgåvene vil gje meir kostnadseffektive løysingar og betre innfordringsresultat enn det kommunane oppnår i dag. Erfaringane ein har med skatteinnkrevjing som ei kommunal oppgåve er positive. Bl.a. med omsyn til innbyggjarane sin rettstryggleik, skatteinnkrevjinga si brukarvennlegheit, ivaretaking av lokaldemokratiet gjennom innsyn og kontroll av folkevalde og stor løysingsgrad for innføring av skattekrav gjer at kommunestyret i Herøy framleis ynskjer at skatteinnkrevjinga skal vere ei kommunal oppgåve.
2. Ulempene ved statleggjering av skatteinnkrevjinga er større enn fordelane. Dette gjeld både for kommunane og innbyggjarane. Fordelane ved endring vil ein oppnå gjennom interkommunalt samarbeid som er ei betre løysing enn at staten overtek oppgåvene.
3. Staten bør i denne prosessen sjå kommunane som talerøyr for innbyggjarane. Herøy kommunestyre føreset at staten lyttar til lokalnivået og brukarane sitt beste i den vidare handsaminga av denne saka.

kontora krev inn skatten. Den norske skattebetalingsordningen er basert på ei klar og eintydig arbeidsdeling mellom likningskontora og skatteoppkrevjaren. Dagens ordning er robust og effektiv. Det er dokumentert at den norske skattebetalingsordningen kan syne til resultat i verdsklasse, med løysingsgrad på mellom 99% og 100% av utlikna skatt. Resultata kan kanskje verte endå betre og løysingane meir kostnadseffektive med noen av forbetningsforslaga som utvalet listar opp, men det kan også skje innanfor dagens modell.

Eit av ankepunkta er at det i dag finst ei mengde kontor på dette området som har avgrensa myndighetsområde (likningskontor, skatteoppkrevjarkontor, fylkesskattekontor, skattefogdkontor og skattedirektorat) og som gjer at publikum kan ha vanskar med å orientere seg til rett kontor.

Fleirtalet i utvalet er for ei statleggjing av skatteinnkrevjinga og grunnjev dette med at ei statleg organisering av skatteoppkrevjinga er det mest naturlege når ein vurderer oppgåva sitt innhald. Ei statleg organisering vil gje betre ressursutnytting og betre resultat, og den vil legge til rette for ei meir brukarorientert innretning av heile skatteforvaltninga.

Vurdering og konklusjon:

Rådmannen finn grunnlag for å hevde at staten sin skisserte organisasjonsmodell ikkje er god for den veletablerte skattebetalingsordningen i Noreg. Modellen kan truleg føre til at:

- Skatteoppkrevjarkontora vert redusert til statlege tvangsinnkrevjingskontor
- Skatteinnkrevjinga vert sentralisert
- Redusert rettstryggleik
- Redusert brukarvennlegheit for innbyggjarane

Denne statlege modellen er ukjent og ein unorsk måte å drive skatteinnkrevjing på. Han kan føre til stor avstand og dårleg kommunikasjon mellom skattytar og skatteoppkrevjar, og det grunnleggjande kravet om rettstryggleik for skilje mellom fastsetjing av kravet og innkrevjing av kravet er ikkje lenger oppfylt.

Fleirtalet i utvalet sitt forslag kring organiseringa fører til at skatteoppkrevjarkontora vert omdanna til tvangsinnkrevjingskontor, som berre arbeider med tvangsinnkrevjing av skattar og avgifter. I dagens kommunale organisasjonsmodell er tvangsinnkrevjing ei av fleire andre oppgåver. Av andre oppgåver har vi betalingsentral for frivillig skattebetaling, informasjonsverksemd overfor arbeidsgjevarar og skattytarar og vi utfører arbeidsgjevarkontroll, med andre ord - vi utfører alle skatteinnbetalingsfunksjonar. I det statlege organisasjonsforslaget vert kontora berre tvangsinnkrevjingskontor, og det vanskeleggjer god dialog mellom skattytar og skatteoppkrevjar. Det vert også vanskeleg å ha fleksibel innkrevjing slik vi har i dag. Ved ei statleg organisering vil ein miste evna til å sjå ein skattytars situasjon i samanheng og skattytarane kan verte kasteballar mellom dei ulike offentlege kontora.

Med dagens ordning har vi eit skatteoppkrevjarkontor i kvar kommune. Vi har god kommunikasjon og gode resultat. God skatteoppkrevjing er langt på veg synonymt med god kommunikasjon mellom skattytar og skatteoppkrevjar. Dersom den statlege organisasjonsmodellen som er lagt fram vert gjennomført, får vi truleg maksimalt eit dusin store tvangsinnkrevjingskontor. Dette fører til dårlegare tilbod til næringsliv og skattytarar i distrikta, utarming av innkrevjingsmiljøa i kommunane og sentralisering av arbeidsplassar.

Skatteinnkrevjinga, slik den er i dag, er med på å oppretthalde det økonomiske sjølvstyret. Det er avgjerande for eit levedyktig, lokalt demokrati å kunne påverke eige inntektsgrunnlag, og det skal vere ein positiv samanheng mellom den økonomiske utviklinga i lokalt næringsliv og nivået på lokale, kommunale budsjett.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

HERIÖY KOMMUNE RÅDMANNEN	
PHILLET 689/04	Stad. 2004 GRD
21 JUN 2004	
ANKLAGER 203	DELTA 813
ÅR 2004	DELTA 1
REVISOR Hans-Jørgen	

Høringsinstansene, jf. vedlegg

Deres ref

Vår ref
04/1847 SL id/vla

Dato
18.06.2004

Høring om skatteoppkreverutvalgets utredning - NOU 2004:12 Bedre skatteoppkreving

I Norge er det fellesinnkreving av inntektskatt, formuesskatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift på vegne av alle skattekreditører. Disse skattekreditørene er staten, fylkeskommunene, kommunene og folketrygden. Fellesinnkrevingen utføres av de kommunale skatteoppkreverne, som også fører skatteregnskap og utøver skattekontroll (arbeidsgiverkontroll) på fellesinnkrevingens område. I 2004 omfatter fellesinnkrevingen snaut 400 milliarder kroner, derav ca en fjerdedel til kommunene og fylkeskommunene, og ca tre fjerdedeler til staten og folketrygden. De øvrige statskatter og avgifter for 2004 utgjør omlag 300 milliarder kroner, og innkreves av statlige innkrevingmyndigheter (skattefogder, tollkasserere og Statens innkrevingssentral m.v.). Dette omfatter petroleumsskatter, merverdiavgift, arveavgift, toll og særavgifter, skatt utlignet ved Sentralskattkontoret for utenlandssaker, m.v. Utenom fellesinnkrevingen har de kommunale skatteoppkrevere normalt også ansvaret for innkrevingen av rent kommunale skatter m.v., bl. a. eiendomsskatten.

Stortinget har flere ganger det siste tiåret behandlet problemstillinger knyttet til skatteoppkreverfunksjonen. Utgangspunktet for behandlingen har bl.a. vært Riksrevisjonens redegørelser for undersøkelser vedtørende gjennomføring av stedlig arbeidsiverkontroll og innføring av utestående skatter og avgifter. I St.prp. nr. 63 (2001-2002) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet medregnet folketrygden 2002 varslet Finansdepartementet om at det ville gjennomføre en bred utredning av tiltak for resultatforbedring av skatteoppkreverfunksjonen.

Skatteoppkreverutvalget ble oppnevnt 26. mai 2003 og leverte sin utredning til Finansdepartementet 12. mai d.å. Utredningen er lagt ut på departementets nettsider, www.finans.dep.no, under Aktuelt - Høringer.

Utvalgets mandat har i korthet vært å vurdere og å foreslå tiltak som kan gi resultatforbedringer av skatteoppkreverfunksjonen, både innenfor en fortsatt kommunal organisering av funksjonen og alternativt innenfor en statlig organisering.

Utvalget er gjennomgående samstemt når det gjelder vurderinger og forslag til funksjonelle forbedringstiltak, og om at disse kan gjennomføres uavhengig av organisatorisk løsning. Dette dreier seg om tiltak som eksempelvis hyppigere rapportering og betaling av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift, innføring av gebyr ved betalingsmislighold og ved utleggstrekk, mer effektive sanksjoner og økt elektronisk tilgang til ulike registre. Utvalget fremmer ikke her ferdig utredete forslag, men anbefaler videre utredning og oppfølging på en rekke områder.

Utvalget har videre vurdert tre alternative modeller for organisering av skatteoppkreverfunksjonen. Utvalget har her delt seg i et flertall på fem medlemmer og et mindretall på to medlemmer når det gjelder forslag til strukturelle forbedringstiltak. Flertallet, bestående av alle de ikke-kommunale medlemmene, anser en statlig organisering av skatteoppkrevingen som mest naturlig ut fra oppgavens innhold og karakter. Mindretallet, bestående av de kommunale medlemmene, mener de fleste argumenter taler for fortsatt kommunal organisering av funksjonen. Flertallet og mindretallet har også ulike oppfatninger av omkostninger og eventuelle provenyendringer ved en endret organisering. Det vises til utredningen.

Finansdepartementet inviterer tilskrevne høringsinstanser iht. vedlagte liste til å avgi uttalelse om utredningen. Høringsuttalelsen kan omfatte både funksjonelle og strukturelle forbedringstiltak. Det vises i den forbindelse til hovedelementene i Regjeringens moderniseringsprogram for offentlig sektor, som innebærer økt vekt på forenkling, effektivisering og brukorientering, jf. omtalen av saken i forannevnte St.prp. nr. 63 (2002-2002).

Når det gjelder funksjonelle forbedringstiltak, vil det være nyttig at høringsinstansene uttaler seg om hvilke forslag og vurderinger fra utvalgets side som det anses ønskelig at departementet følger opp med ytterligere utredning. Fordi de aktuelle temaer ikke er ferdig utredet fra utvalgets side, vil det ikke være naturlig å trekke endelige konklusjoner på det foreliggende grunnlag.

Mer grunnleggende blir det strukturelle valget mellom videreføring av det kommunale ansvar for skatteoppkreverfunksjonen og en statsovertakelse av denne funksjonen, samt mellomløsningen om forskjøvet oppgavefordeling. Utvalget har ikke utredet de nærmere organisatoriske løsninger ved en eventuell statsovertakelse, men har tatt utgangspunkt i en mulig modell der det etableres egne regionkontorer for

for at en sentralisering og statliggjøring av skatteinnkrevingen vil føre til en dærligere tilgang til offentlige tjenester i lokalmiljøene. KS mener at de gode resultatene ved skatteoppkreving blant annet skyldes dialogen den enkelte skatteyter har mulighet til å ha med skatteoppkreveren. Skatteinnkreving dreier seg grunnleggende om kommunikasjon mellom skatteoppkrever og skattyter.

- KS er opptatt av at skatteinnkrevingen bidrar til å opprettholde det kommunale økonomiske selvstyct. Det er avgjørende for et levedyktig, lokalt demokrati å kunne påvirke eget inntektsgrunnlag, og det skal være en positiv sammenheng mellom den økonomiske utviklingen i lokalt næringsliv og nivået på lokale, offentlige budsjetter. Vedtaket om å gjennføre en andel av selskapskatten som kommunal inntektskilde og kommende endring av inntekstjenningen er eksempler på tiltak som er ment å etablere en slik positiv økonomisk sammenheng mellom lokalt næringsliv og kommunene. Skulle ansvaret for innkrevingen overføres til staten og innkreivingskompetansen i kommunene falle bort, reduseres kommunenes muligheter for å kunne påvirke sitt inntektsfundament.
- Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen medfører effektiv drift og ressursbruk ved at skatteinnkreving gjennomføres i det samme miljø som ivaretar kommunenes innkreving av kommunale avgifter og kommunal fakturering. Kommunale avgifter og gebyrer er en viktig inntektskilde for det kommunale velferdstilbudet. Gode innkreivingsmiljøer er viktig for sikre viktige inntekter for kommunal sektor med dertil godt tjenestetilbud. Følgelig kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen vil sikre levedyktige innkreivingsmiljøer i kommunene.
- Et kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen gir grunnlag for folkevalgt innsyn og kontroll – blant annet gjennom de allerede etablerte skatteutvalgene. Eventuell statliggjøring og sentralisering vil medføre et "ugjennomsiktig" system med store, statlige sektorkontorer – og reduserte muligheter for folkevalgt innsyn.
- Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen har positive distriktpolitiske konsekvenser. Dagens desentraliserte lokalisering innebærer at det opprettholdes innkreivingsmiljøer og arbeidsplasser i utkantsstrøk og betyr også at lokalt næringsliv har kort vei til en av sine viktigste, offentlige samarbeidspartnere. En eventuell statliggjøring vil bety sentralisering og en reduksjon av antall kontorer ned til ¼ av i dag, hvilket vil ha negative distriktpolitiske konsekvenser. Avstanden fra næringslivets mange foretak vil bli uunødvendig stor. Sentraliseringen av likningskontorene har medført at skatteoppkreverne i kommune Norge i stadig større grad blir kontaktet av skyldnere for å få råd i likningsspørsmål fordi tilgjengeligheten til likningskontorene er redusert.
- Den foreslåtte statlige organisasjonsmodellen innebærer at dagens velfungerende skattebetalingsordning erstattes av statlig tvangsinnfordring. Det legges til grunn en egen tvangsinnfordringsinstans. Skattyterne vil oppleve stigmatisering, ved at frivillig betaling og tvangsinnkreving skiller fra hverandre og plasseres i forskjellige organisasjoner.
- Kommunalt skatteinnkreving vil være tilpasningsdyktig i forhold til de utviklingsrettk som man kan se konturene av i kommunal sektor i årene fremover. Vi har allerede en rekke eksempler på godt fungerende samarbeidsordninger og fællesordninger mellom kommuner og mellom skatteoppkreverkontor.

Funksjonelle forbedringstiltak

KS er opptatt av at de kommunale skatteoppkreverne får de beste muligheter for ytterligere å forbedre dagens kommunale skatteoppkreving. Utvalgets forslag til funksjonelle forbedringstiltak er tiltak som de kommunale skatteoppkreverne har vært opptatt av i en årrekke. KS er enig med utvalget om at alle de skisserte forbedringstiltakene kan gjennomføres innenfor dagens kommunale organisering, og vil gjøre sitt til å styrke den allerede vel fungerende skatteinnkrevingen som vi har her til lands i dag. KS er av den oppfatning at det er bedre å bygge videre på den vel fungerende ordningen vi har i dag, framfor å starte på nytt med den usikkerheten og betydelige overgangskostnadene dette vil medføre. En endring av dagens organisering vil nødvendigvis medføre etablerings-, drifts- og planleggingskostnader av nye kontorer. Ansettelse, opplæring og kompetansoppbygging for nye skatteoppkreverer vil medføre en betydelig utfordring og strekke seg over flere år.

Oppsummering

Når flertallet i utvalget gjennom *NOU 2004:12 Bedre skatteoppkreving* tilrår at ansvaret for skatteinnkrevingen overføres fra kommunene til staten synes argumentene i første rekke å være av prinsipiell karakter. Effekten av en statliggjøring er ikke utredet, og det er vanskelig å kunne argumentere for at det er noe å tjene på en statliggjøring av skatteinnkrevingen. Av hensyn til innbyggernes reiselikkerhet, skatteinnkrevingens brukervennlighet, ivaretagelse av lokaldemokratiet gjennom folkevalgt innsyn og kontroll, og ikke minst av hensyn til den gode løsningsgraden for inndrivelse av skattekrav, mener KS at skatteinnkrevingen fortsatt må være en kommunal oppgave. Samtidig er det viktig at man fortsetter det faglige moderniserings- og forbedringsarbeid som blant annet utvalgets forbedringsforslag kan bidra positivt til.

Med vennlig hilsen

Olav Ulleren
adm. direktør

Kjell-Torgeir Skjetne
direktør